

Sygn. akt III Ca 1518/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Krystyna Hadryś

Sędzia SO Lucyna Morys - Magiera (spr.)

SO Andrzej Dyrda

Protokolant Tomasz Bałys

po rozpoznaniu w dniu 6 lutego 2014 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa P. G. (1)

przeciwko P. G. (2) i R. G.

o obniżenie alimentów

oraz przeciwko K. G.

o uchylenie obowiązku alimentacyjnego

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 15 kwietnia 2013 r., sygn. akt IV RC 1095/12

prostując w rubrum zaskarżonego wyroku oznaczenie przedmiotu sprawy jako o obniżenie alimentów przeciwko P. G. (2) i R. G. oraz o uchylenie alimentów przeciwko K. G., oddala apelację.

SSO Andrzej Dyrda SSO Krystyna Hadryś SSO Lucyna Morys – Magiera

Sygn. akt III Ca 1518/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 25 października 2012 roku, powód P. G. (1) wniósł o obniżenie alimentów wobec małoletnich P. G. (2) i R. G. z kwoty 300 zł do kwoty po 150 zł na każdego z pozwanych oraz o uchylenie alimentów wobec K. G.. Jak uzasadnienie żądania wskazał swoją aktualną trudną sytuację majątkową i spłacane kredyty zaciągnięte w czasie trwania małżeństwa.

Pozwana K. G. na rozprawie w dniu 27 lutego 2013 roku wniosła o oddalenie powództwa imieniem własnym i małoletnich pozwanych.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 15 kwietnia 2013r. Sąd Rejonowy w Rybniku w pkt 1 uchylił obowiązek alimentacyjny powoda P. G. (1) wobec pozwanej K. G., wynikający z wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy

w Rybniku z dnia 4 kwietnia 2011 roku, sygnatura akt II RC 389/10, w pkt 2 w pozostałym zakresie powództwo oddalając oraz w pkt 3 zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 792 zł (siedemset dziewięćdziesiąt dwa złote) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Rejonowy ustalił, iż małżeństwo P. G. (1) i K. G. zostało rozwiązane przez rozwód z winy powoda wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2011r. wydanym w sprawie o sygn. akt II RC 389/10, którym ustalono alimenty na rzecz pozwanej K. G. w kwocie 150 zł miesięcznie i na rzecz małoletnich pozwanych w kwocie po 300 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich.

Jak stwierdzono, w dacie ustalania poprzednich alimentów możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego wynosiły 2000 zł, pozwana znajdowała się w niedostatku i nie mogła znaleźć zatrudnienia. Wysokość zobowiązań spłacanych przez powoda z tytułu kredytów i pożyczek zaciągniętych na zaspokojenie potrzeb rodziny

uzasadniała zaspokojenie potrzeb dzieci i pozwanej na minimalnym poziomie. Stwierdzono, że powód mieszkał z rodzicami, pokrywając połowę opłaty za wodę i gaz, łącznie 169 zł miesięcznie. Uległ w dniu 31 sierpnia 2012 roku wypadkowi w pracy, w związku z którym wydaje miesięcznie 45zł na leki, przeszedł operację kolana. Powodowi na okres 4 m-cy przyznane zostało świadczenie rehabilitacyjne. W 2012 roku jego dochód wynosił 9936,77 zł, co w przeliczeniu na miesiąc wyniosło 828 zł. Koszt wyżywienia powoda ustalono na 400 – 500zł miesięcznie. Odzież powód nie kupuje, spłaca kredyty z małżeństwa w łącznej wysokości 1014zł; pozwana środki ze sprzedaży samochodu uzyskane od powoda przeznaczyła na spłatę innych zobowiązań, na ubranka dla dzieci i na życie.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że pozwana K. G. mieszka z babcią i z dziećmi – małoletnimi pozwanymi. Opłaty za mieszkanie wynoszą łącznie 414,32zł, co w przeliczeniu na jedną osobę wynosi 103,56zł. Pozwana nie pracuje, jest zarejestrowana w Urzędzie Pracy w R.; pobliskie urzędy pracy dysponują dla pozwanej ofertami pracy za wynagrodzeniem w kwocie 1600 zł brutto. Na tej wysokości ustalono możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanej. Ustalono, że pozwana korzysta z pomocy opieki społecznej, otrzymuje zasiłki celowe na zaspokojenie wydatków mieszkaniowych, wyżywienie, odzież, remont mieszkania, zasiłek dla bezrobotnych, zasiłek rodzinny w kwocie 106zł miesięcznie dodatek mieszkaniowy w kwocie 262,08 zł miesięcznie. Nadto otrzymuje ona zwrot kosztów poniesionych za książki i pomoce szkolne dla syna P..

Łącznie koszt utrzymania pozwanego R. G. ustalony przez Sąd Rejonowy to kwota niespełna 600zł, a pozwanego P. G. (2) – 600-650zł miesięcznie. Koszty swojego utrzymania pozwana pokrywa z alimentów w kwocie 150 zł i przyznanych zasiłków.

W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy przyjął, kierując się regulacjami art. 133 § 1 krio, art. 138 krio oraz art. 135 § 1 krio, że nie zaistniała istotna zmiana stosunków, która uzasadniałaby zarówno obniżenie alimentów zasądzonych na rzecz małoletnich pozwanych, jak i uchylenie ich na rzecz pozwanej. Wskazał, że od daty ustalenia alimentów zmniejszyły się możliwości zarobkowe i majątkowe powoda w związku z wypadkiem o około 1000 zł, jednakże zwiększyły się koszty utrzymania pozwanych. Obniżenie alimentów pozbawiłoby zdaniem Sądu pierwszej instancji dzieci możliwości zaspokojenia ich najbardziej podstawowych potrzeb.

Odnosnie powództwa o uchylenie alimentów wobec pozwanej K. G., Sąd Rejonowy miał na uwadze przepis art. 60 § 2 krio i art. 138 krio, wskazując, że rozwód został orzeczony z winy powoda, a alimenty ustalono na kwotę po 150zł miesięcznie, zaś od czasu ustalenia ostatnich alimentów zmniejszyły się możliwości zarobkowe i majątkowe powoda o około 1000 zł. Podczas rozwodu możliwości majątkowe i zarobkowe powoda wynosiły około 2000 zł, obecnie zaś niewiele ponad 1000 zł. Uznał Sąd pierwszej instancji, iż obniżenie wynagrodzenia nastąpiło z przyczyn przez powoda niezawinionych, nie zastosował więc art. 136 krio.

Zauważył, iż zmiana nastąpiła również po stronie pozwanej, która jak obecnie nie pracowała, jednakże aktualnie są dla niej oferty pracy, a jej możliwości zarobkowe w związku z tym ocenił na około 1600 zł brutto. Podkreślił, iż pozwana korzysta z licznych dotacji, zasiłków celowych zaspokajających jej potrzeby i w dalszym ciągu nie partycypuje w spłacie

kredytów wspólnie zaciągniętych, które spłaca powód, a środki które miały służyć spłacie kredytu przeznaczyła na utrzymanie swoje i dzieci.

Wobec powyższego, mając na uwadze sytuację majątkową stron, stan zdrowia powoda oraz zmianę stosunków w rozumieniu art. 138 krio, Sąd Rejonowy uznał, iż sytuacja majątkowa pozwanej – wobec jej możliwości zarobkowych – nie wskazuje obecnie na to, iż rozwód pociągnął dla niej istotne pogorszenie sytuacji materialnej.

Stąd uchylono obowiązek alimentacyjny powoda wobec pozwanej K. G., wynikający z wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku z dnia 4 kwietnia 2011 roku, sygnatura akt II RC 389/10.

Z uwagi na fakt, iż pozwany przegrał w części, a jego powództwo zostało oddalone, Sąd Rejonowy na zasadzie art. 100 zd.1 kpc stosunkowo obciążył pozwanego kosztami i zasądził od niego na rzecz pozwanej kwotę 792 zł (siedemset dziewięćdziesiąt dwa złote) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Apelację od tego rozstrzygnięcia w zakresie dotyczącym wyrzeczenia zawartego w punkcie 1, to jest co do uchylenia obowiązku alimentacyjnego względem pozwanej K. G., wniosła pozwana. Domagała się zatem jego zmiany poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania za obie instancje, względnie jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

Skarżąca zarzucała naruszenie prawa materialnego w postaci art. 60 § 2 krio i art. 138 krio przez błędną wykładnię i przyjęcie, iż po stronie powoda oraz pozwanej nastąpiła istotna zmiana stosunków powodująca konieczność uchylenia dotychczasowego obowiązku alimentacyjnego powoda wobec pozwanej oraz uznanie, iż rozwód nie pogorszył w sposób istotny sytuacji materialnej pozwanej.

Apelująca argumentowała, iż oferty pracy, które uzyskał Sąd Rejonowy, nie pochodziły z miejsca jej zamieszkania lecz z sąsiednich miejscowości, zatem nie stanowiły o możliwości zatrudnienia pozwanej, ponadto zarzucała niesłuszne uznanie, iż pobierane zasiłki zaspokajają jej potrzeby, podczas gdy przeznaczane są one na potrzeby małoletnich dzieci. Skarżąca motywowała, iż gdyby strony nadal pozostawały w związku małżeńskim, pozwana zajmowałaby się wychowaniem małych jeszcze dzieci i również by nie pracowała.

W odpowiedzi powód wniósł o oddalenie apelacji pozwanej jako bezzasadnej. Podawał nadto, iż w dniu 1 stycznia 2014r. urodziło mu się kolejne dziecko, z obecnego związku partnerskiego, a także potwierdzał, że nadal spłaca wspólnie przez strony zaciągnięte kredyty. Wskazał, że do listopada 2013r. pobierał zasiłek rehabilitacyjny, natomiast dzieci są w wieku szkolnym, 6 i 10 lat, zatem nie ma przeszkód, by pozwana podjęła zatrudnienie jako osoba młoda i w pełni sił, zwłaszcza, że jest mu wiadome, że w miejscu jej zamieszkania także poszukują pracowników.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanej nie była zasadna.

W pierwszej kolejności sprostowano z urzędu w rubrum zaskarżonego wyroku oznaczenie przedmiotu sprawy jako o obniżenie alimentów przeciwko P. G. (2) i R. G. oraz o uchylenie obowiązku alimentacyjnego przeciwko K. G., na zasadzie art. 350 § 1 i 3 kpc.

Przechodząc do merytorycznego rozpoznania sprawy, Sąd Odwoławczy stwierdził, iż ustalenia faktyczne w zakresie istotnym dla rozpoznania sprawy zostały przez Sąd pierwszej instancji ustalone prawidłowo, w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy i stosownie do treści niesionej przez szczegółowo wskazane w uzasadnieniu wyroku środki dowodowe. Z tych przyczyn ustalenia te Sąd drugiej instancji przyjął za własne, bez konieczności ponownego przytaczania.

Podzielić wypadało także rozważania prawne Sądu Rejonowego przedstawione w pisemnym uzasadnieniu, a prowadzące do wydania trafnego rozstrzygnięcia końcowego w sprawie.

Za nieskuteczny uznano zawarty w apelacji zarzut naruszenia prawa materialnego w postaci art. 60 § 2 krio oraz art. 138 krio. Słusznie bowiem, w ustalonym niewadliwie stanie faktycznym, uznał Sąd pierwszej instancji, iż doszło do istotnej zmiany stosunków uzasadniającej uchylenie obowiązku alimentacyjnego powoda względem pozwanej.

Na akceptację zasługuje wniosek, iż możliwości majątkowe powoda w obecnym okresie istotnie się zmniejszyły na skutek wypadku, któremu powód uległ, co przełożyło się na jego zdolności zarobkowe ograniczone w poszczególnych czasokresach do zasiłku chorobowego i świadczenia rehabilitacyjnego o wysokościach odbiegających od dotychczasowego wynagrodzenia za pracę. Nie sposób uznać, iżby pozwana w sytuacji, gdyby trwał związek małżeński stron, mogła nadal w tym czasie korzystać ze środków pochodzących z zarobku pozwanego. Słusznie także stwierdzono brak winy powoda w obecnym stanie rzeczy, bowiem fakt wystąpienia wypadku, w wyniku którego doszło u powoda do pogorszenia stanu zdrowia i okresowej niemożności zarobkowania, pozostawał poza sferą jego woli. Nie bez znaczenia jest, iż powoda nadal obciąża obowiązek alimentacyjny względem małoletnich synów w dotychczasowej wysokości, a także obecnie – małoletniej córki.

Zasadnie więc uznał Sąd pierwszej instancji wystąpienie istotnej zmiany stosunków po stronie powoda i pozwanej, jako przesłanki uchylenia w aktualnym stanie rzeczy obowiązku alimentacyjnego powoda względem powódki, przy uwzględnieniu zarówno bieżących możliwości finansowych powoda, jak i zmiany sytuacji w zakresie możliwości majątkowych po stronie pozwanej.

Jak ustalono bowiem, pozwana ma realną możliwość podjęcia pracy zarobkowej, nawet w sąsiedniej miejscowości, a wiek i stan zdrowia małoletnich pozwanych nie uniemożliwiają jej dojazdów do potencjalnego miejsca zatrudnienia z uwagi na konieczność sprawowania opieki nad dziećmi.

Wbrew stanowisku skarżącej, przyjął przy tym Sąd Okręgowy, iż pozwana wobec zaistniałej po stronie powoda sytuacji życiowej w związku z przebytych wypadkami i jego skutkami, byłaby także zmuszona do podjęcia pracy oraz uczestniczenia w zarobkowaniu dla potrzeb rodziny. W świetle szczupłych środków uzyskiwanych przez powoda z tytułu świadczeń chorobowych i rehabilitacyjnych rodziny nie byłoby stać na to, by pozwana w tej sytuacji poświęcała się wyłącznie opiece nad dziećmi. Rozwód zatem, w świetle powyższych okoliczności, nie pogorszył aktualnej sytuacji materialnej pozwanej, jak słusznie uznał Sąd Rejonowy.

Na marginesie zaznaczyć należy, iż podnoszona w apelacji okoliczność zakwalifikowania przeznaczenia zasiłków na utrzymanie pozwanych, czy też samej pozwanej, ma w tym momencie znaczenie drugorzędne.

Wobec powyższego Sąd drugiej instancji uznał, iż zaskarżony wyrok jest prawidłowy, natomiast żaden z zarzutów podnoszonych w apelacji nie był w stanie oceny tej podważyć.

Z tych przyczyn oddalono bezzasadną apelację pozwanej na mocy przepisu art. 385 kpc.

SSO Andrzej Dyrda SSO Krystyna Hadryś SSO Lucyna Morys - Magiera